

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน เป็นการวิจัยแบบผสมผสานอย่างเท่าเทียม (Mixed Research Method) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของคณะครู ที่มีต่อครูตำรวจตระเวนชายแดนตามหลักสังคหัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน เพื่อเปรียบเทียบพึงพอใจของคณะครู ตามโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของคณะครู ที่มีต่อครูตำรวจตระเวนชายแดนตามหลักสังคหัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน และเพื่อศึกษารูปแบบความพึงพอใจของคณะครู ที่มีต่อครูตำรวจตระเวนชายแดนตามหลักสังคหัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะครูตามโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน จำนวน ๑๓๙ คน จากจำนวนประชากร ๒๒๐ คน โดยใช้ตารางเปรียบเทียบของเครชีเมอร์แกน และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (f-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference) ในส่วนของข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) สาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๐ เป็นเพศชาย จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๐ มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๕ ปี จำนวน ๓๕ คน คิดเป็น

ร้อยละ ๕๔.๐ ด้านสถานภาพ สมรสจำนวน ๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔ มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๑ รายได้หรือเงินเดือน ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒ ด้านตำแหน่งครูทั่วไปจำนวน ๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของคณะครูที่มีต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของคณะครูที่มีต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูนพบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน ทานด้านปิยาวาจาด้านอัตถจริยาและสมานัตตา อยู่ในระดับมาก ดังรายละเอียดดังนี้

(๑) **ด้านทาน** พบว่าครูผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ด้านทาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๕$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๔๙$) ในข้อที่ว่า ครูตำรวจ D.A.R.E. มีบุคลิกน่าเชื่อถือ เป็นต้นแบบที่ดี ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๔.๑๐$) ในข้อที่ว่า ครูตำรวจ D.A.R.E. มีการกำหนดแผน และขั้นตอนระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

(๒) **ด้านปิยาวาจา** พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ด้านปิยาวาจา โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๕๐$) ในข้อที่ว่า ครูตำรวจ D.A.R.E. พูดจาหักทหายกับครูและนักเรียนด้วยถ้อยคำที่สุภาพไพเราะอ่อนหวาน น่าฟังและข้อที่ว่าครูตำรวจ D.A.R.E. ยิ้มแย้มแจ่มใสและพูดด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน เต็มใจและจริงใจปฏิบัติหน้าที่ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ ๔.๕๐ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๔.๓๘$) ในข้อที่ว่าครูตำรวจ D.A.R.E. ตอบคำถามของนักเรียนที่ร่วมโครงการอย่างตรงไปตรงมาและนุ่มนวล

(๓) **ด้านอัตถจริยา** พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ด้านอัตถจริยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๔$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่าทุกข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๔๓$) ในข้อที่ว่าครูตำรวจ D.A.R.E. มีความเต็มใจที่จะให้บริการแก่ครูและนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๔.๒๔$) ในข้อที่ว่า ครูตำรวจ D.A.R.E. คอยดูแลเอาใจใส่ให้การบริการครูและนักเรียนตลอดเวลาที่มีปัญหา

(๔) **ด้านสมานัตตา** พบว่าความพึงพอใจของคณะครูโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านสมานัตตา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๘$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าทุกรายการมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่าทุกข้อพบว่า ค่าเฉลี่ย

สูงสุด ($\bar{X} = 4.58$) ในข้อที่ว่า ครูตำรวจ D.A.R.E. แต่งกายด้วยเครื่องแบบที่สุภาพ สะอาด เรียบร้อย และ เหมาะสม ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.39$) ในข้อที่ว่า การปฏิบัติงานตามโครงการ D.A.R.E. ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของคณะครูที่มีต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของคณะครูที่มีต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตามการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ และตำแหน่ง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ คณะครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า คณะครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ คณะครูที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ คณะครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า คณะครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ คณะครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า คณะครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ คณะครูที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า คณะครูมีความ

พึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ คณะครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดารวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอบัวชุม จังหวัดลำพูน แตกต่างจากการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความพึงพอใจของคณะครูที่มีต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของ สถานีดารวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอบัวชุม จังหวัดลำพูน

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความพึงพอใจของคณะครูต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของ สถานีดารวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอบัวชุม จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านทาน

ปัญหา

- ๑) ครูตำรวจตระเวนชายแดน ไม่ได้สอนตามแผนกำหนด เพราะทางโรงเรียนมีกิจกรรม และครูเตรียมติดภารกิจทางราชการ
- ๒) นักเรียนผู้ยากจน
- ๓) นักเรียนมีปัญหาทางการตอบสนองซ้ำกรณีนักเรียนที่พิเศษ(ทางร่างกาย ทางสมอง)
- ๔) ระยะเวลาสั้น
- ๕) เด็กนักเรียนบางคน คือ เกเร

ข้อเสนอแนะ

- ๑) ควรติดต่อมาทางโรงเรียนก่อนมาสอนทุกครั้ง เพราะตามแผนอาจมีกิจกรรมทางโรงเรียนและทางหน่วยงานควรกำหนดหน้าที่รับผิดชอบกรณีพิเศษ
- ๒) ควรสงเคราะห์เด็กในรูปแบบทำโครงการเสนอของบประมาณจากองค์กรท้องถิ่น
- ๓) ควรดูแลหรือควบคุมนักเรียนที่พิเศษ(ทางร่างกาย ทางสมอง)
- ๔) ควรเพิ่มเวลาเรียนให้มากกว่านี้เพื่อประโยชน์ต่อนักเรียน
- ๕) ควรฝึกให้เด็กมีระเบียบ วินัย

ด้านปิยวาจา

ปัญหา

- ๑) บางครั้งครูพูดเร็วทำให้เด็กตามไม่ทัน
- ๒) หลักสูตรดีแต่ไม่มีเรื่องของโทษของยาเสพติด ตามกฎหมายกฎหมาย
- ๓) หลักสูตรและเนื้อหาเป็นวิชาการเกินไปกฎหมาย เพราะเนื้อหาหลักสูตรต้นแบบที่เป็นของต่างประเทศ
- ๔) ภาษาอังกฤษนักเรียนบางคนไม่ได้เรียน

๕) พุดให้เด็กเกิดความกลัวเรื่องผลแห่งการเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทางกฎหมายบ้าง

ข้อเสนอแนะ

- ๑) ควรย้าเนื้อหาให้เด็กๆ เข้าใจบ่อยๆ เพราะเนื้อหาเป็นแนวโน้มทางต่างประเทศ
- ๒) ครูควรเน้นย้ำความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดที่หลากหลายชนิด รวมทั้งวิธีการบำบัดสำหรับผู้ติดยาเสพติด เนื่องจากปัจจุบันยาเสพติดมีการแพร่ระบาดในรูปแบบใหม่ๆ ดังนั้นนักเรียนควรรู้เท่าทันกลวิธีต่าง ๆ ตามประสบการณ์จริงของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ๓) ควรมีนิทานประกอบหรืออ้างอิงเพื่อให้เด็กมีความสนใจยิ่งขึ้น
- ๔) สอนภาษาอังกฤษเสริมให้เด็กเข้าใจ
- ๕) เพิ่มกฎหมายเข้าในเนื้อหาบางช่วงเพื่อให้นักเรียนเกิดความเกรงกลัวต่อสิ่งเสพติด

ด้านอัตถะจิต

ปัญหา

- ๑) ไม่มีกิจกรรมแข่งขันทางวิชาการในหลักสูตร
- ๒) ครูเป็นฝ่ายให้ข้อมูลฝ่ายเดียว
- ๓) เด็กเกิดความล่าช้าจากการเรียนหลักสูตรทางโรงเรียนทำให้รับข้อมูล D.A.R.E. ไม่เต็มที่
- ๔) ครูแต่มีข้อมูลที่จะเสนอต่อครูจากทางโรงเรียนแต่ไม่ค่อยมีโอกาส
- ๕) กิจกรรมนอกสถานที่เป็นการเสริมข้อมูลที่เรียนตามหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

- ๑) ด้านกิจกรรมที่สนับสนุนโครงการ ครูตำรวจควรมีกิจกรรมการแข่งขันทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในห้องเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในการแก้ไขปัญหาเพิ่มเติมตามหลักสูตร
- ๒) ด้านกิจกรรม ครูตำรวจควรมีกิจกรรมกีฬาเพื่อเป็นการออกกำลังกาย
- ๓) ด้านกิจกรรม ตำรวจควรมีกิจกรรมดนตรีเสริมเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และกล้าที่จะแสดงออก
- ๔) ขอให้ครูตำรวจเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับยาเสพติดและการจราจร
- ๕) ครูตำรวจควรมีกิจกรรมนอกห้องเรียนเพื่อเป็นการเสริมความรู้ที่ได้จากการเรียนในห้องเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง และช่วยสร้างทักษะในการแก้ปัญหาเพิ่มเติมตามหลักสูตร เช่น นำเด็กไปดูสถานที่ทำงานของตำรวจเป็นต้น

ด้านสมานัตตา

ปัญหา

- ๑) เด็กนักเรียนบางคนขาดความเข้าใจจากเพื่อนๆ ทำให้รู้สึกที่ตนเองไม่ได้รับความสนใจ
- ๒) บางวันเด็กนักเรียนถามหาครูตำรวจเมื่อจบหลักสูตรตามโครงการไปแล้ว
- ๓) เด็กนักเรียนที่ไม่เคารพกฎกติกาทำให้ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน
- ๔) เด็กนักเรียนบางคนรู้ว่าตนเองยังไม่เข้าใจสับสนกับบทเรียน
- ๕) โอกาสที่นักเรียนจะลืมทำกิจกรรมที่สั่งให้ทำ

ข้อเสนอแนะ

- ๑) ชี้แจงให้เด็กได้เข้าใจทั่วถึงรวมทั้งเด็กที่มีปัญหา จากครอบครัวที่ขาดผู้ปกครองดูแล
- ๒) ควรออกเยี่ยมเยียนโรงเรียนในบางโอกาสเมื่อจบหลักสูตรไปแล้ว
- ๓) ควรมีมาตรการที่เฝ้าระวัง หรือคัดโทษทางผลการเรียน
- ๔) ประเมินผลนักเรียนเมื่อสอนจบตามขั้นตอนที่กำหนดขึ้นมาเองโดยหาโอกาสที่เหมาะสม
- ๕) ควรใช้เวลาเป็นพิเศษกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการรับรู้เป็นกรณีพิเศษ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอ ทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน พบว่าระดับความพึงพอใจของคณะครูต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ด้านสมานัตตาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คณะครูให้ความสนใจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครูตำรวจ ดרךที่สูงพอสมควร และมีส่วนสนับสนุนโครงการD.A.R.E.เป็นอย่างดี โดยเฉพาะความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครูตำรวจ ดרך ที่ผลการวิจัยพบว่าคณะครูมีความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคล มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

๕.๒.๑ ความพึงพอใจของคณะครูต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน สรุปได้ตามด้านต่างๆดังนี้

๑) ด้านสมานัตตา พบว่าคณะครูโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความพึงพอใจ ตามหลักสังคหวัตถุธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่ว่าครูตำรวจ D.A.R.E. ปฏิบัติตัวกับครู และนักเรียนที่ร่วมโครงการ ทุกคนอย่างเหมาะสมทำให้ไม่รู้สึกอึดอัด ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และข้อที่ว่าครูตำรวจ D.A.R.E. ให้บริการแก่ครูและนักเรียนผู้ร่วมโครงการอย่างเสมอภาคโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ($\bar{X} = ๔.๕๕$) ในภาพรวมคณะครูโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความพึงพอใจ ตามหลักสังคหวัตถุธรรมต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอ ทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านสมานัตตาอยู่ในระดับมากที่สุด

๒) ด้านปิยะวาจา พบว่าคณะครูโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความพึงพอใจ ตามหลักสังคหวัตถุธรรม อยู่ในระดับมากรองลงมา ($\bar{X} = ๔.๔๓$) ในข้อที่ว่าครูตำรวจ D.A.R.E. พูดจาหักทหายกับครูและนักเรียนด้วยถ้อยคำที่สุภาพไพเราะอ่อนหวาน น่าฟังในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๕.๕๐$) และข้อที่ว่าครูตำรวจ D.A.R.E. ยิ้มแย้มแจ่มใสและพูดจาด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน เต็มใจและจริงใจปฏิบัติหน้าที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๕.๕๐$) ในภาพรวมคณะครูโรงเรียนในอำเภอ ทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความพึงพอใจ ตามหลักสังคหวัตถุธรรมต่อโครงการการศึกษาเพื่อ

ต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอ ทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านปิยะวาจา อยู่ในระดับมาก

๓) **ด้านอัตถจริยา** พบว่าคณะครูโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความพึงพอใจ ตามหลักหลักสังคหวัตถุธรรม อยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.34$) ในข้อที่ว่าครูตำรวจ D.A.R.E. มีความเต็มใจที่จะให้บริการแก่ครูและนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ($\bar{X} = 4.43$) ในภาพรวมคณะครูโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความพึงพอใจ ตามหลักหลักสังคหวัตถุธรรมต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอ ทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านอัตถจริยาอยู่ในระดับมาก

๔) **ด้านทาน** พบว่าคณะครูโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความพึงพอใจ ตามหลักหลักสังคหวัตถุธรรม อยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.34$) ในข้อที่ว่าครูตำรวจ D.A.R.E. มีบุคลิกน่าเชื่อถือเป็นต้นแบบที่ดี($\bar{X} = 4.49$) ในภาพรวมคณะครูโรงเรียนในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความพึงพอใจ ตามหลักหลักสังคหวัตถุธรรมต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอ ทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านทานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๕.๒.๒ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

๑) จากการวิจัยพบว่า คณะครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงานครูตำรวจ D.A.R.E. ตามโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E) ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากไม่ได้แบ่งแยกในการให้บริการหรือความร่วมมือด้านเพศชายเพศหญิงเป็นการแสวงหาความร่วมมือทั้งหมดร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสักรัย จิตตสุโข (ลุยดี)**^๑ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของ สำนักงานเทศบาลนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันซึ่ง บ่งบอกถึงความมีอิสระในความคิดในการตัดสินใจและสภาวะวิสัยที่รับบทบาท ดังนั้นเพศชายและหญิงแล้วมีความใกล้เคียงกันจึงไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒) จากการวิจัยพบว่า คณะครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีมีความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงานครูตำรวจ D.A.R.E. ตามโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E)ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สอดคล้อง

^๑พระสักรัย จิตตสุโข (ลุยดี), “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของ สำนักงานเทศบาลนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

กับงานวิจัยของ **พระครูศรีสุตากร** (อภิชาติ อภิญาโณ)^๒ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง“ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติธรรมในวันเสาร์ – อาทิตย์ กรณีศึกษา วัดกลางบางพระ ตำบลบางพระ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ” ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในค่าเฉลี่ยของทัศนคติในการให้บริการประชาชน ระหว่างกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรที่มีระยะ เวลาในการปฏิบัติงาน ระดับตำแหน่งงาน และระดับเงินเดือน ต่างกัน และไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในค่าเฉลี่ยของทัศนคติในการให้บริการประชาชน ระหว่างกลุ่ม เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน และพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับ บรรยากาศขององค์กร ในด้านการจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ และการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับทัศนคติในการให้บริการประชาชน มีผลทำให้การปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจที่ต้องรับผิดชอบหรือภาระอันมีมากมายซึ่งต้องจำเป็นต้องทำหน้าที่ให้เกิดภาวะช่องว่างระหว่างความมีอิสรภาพ ทางด้านครอบครัว ที่ต้องบริหารจัดการ ทั้งด้านเวลา ความจำเป็นส่วนตัว ค่าใช้จ่ายประจำวันและสภาพทางจิตใจที่ต้องพบอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การบริหารจัดการกับตนเองจึงแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทำให้สถานภาพสมรสกับโสดจึงมีความแตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓)จากการวิจัยพบว่า คณะครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงานครูตำรวจ D.A.R.E. ตามโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E)ตามหลักสังฆวัตรธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อาภรณ์รัตน์ เลิศไพบรณ**^๓ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง“ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามหลักสภารณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ด้านอายุพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับ บรรยากาศขององค์กร ในด้านการจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ และการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับทัศนคติในการให้บริการประชาชน มีผลทำให้ระดับความพึงพอใจในวิชาชีพที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นและการได้ปฏิบัติหน้าที่ก่อนหลังตามอายุราชการ กอปรกับประสบการณ์และความมีจรรยาบรรณในวิชาชีพซึ่งมีความละเอียดในการไตร่ตรองปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นโดยสามารถแก้ไขได้ตามประสบการณ์จึงแตกต่างกันซึ่งแสดงให้เห็นว่า อายุได้บอกถึงความเป็นมืออาชีพซึ่งประกอบกับประสบการณ์ มีผลต่อความต้องการหรือความพึงพอใจในด้านต่างๆ แตกต่างกันเล็กน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔)จากการวิจัยพบว่า คณะครูที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงานครูตำรวจ D.A.R.E. ตามโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน

^๒ พระครูศรีสุตากร (อภิชาติ อภิญาโณ), “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติธรรมในวันเสาร์ – อาทิตย์ กรณีศึกษา วัดกลางบางพระ ตำบลบางพระอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

^๓ อาภรณ์รัตน์ เลิศไพบรณ, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามหลักสภารณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

(D.A.R.E)ตามหลักสังคหัตถุธรรม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสุธีร์ ฐิตสุวฑฒโน (ผลวัฒน์)**^๕ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนธรรมศึกษา ในโรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของ บุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา ในโรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรี เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา ในโรงเรียนอานวยศิลป์ ธนบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาที่ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา ในโรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรี ไม่แตกต่างกัน ๔ ด้าน แสดงว่า กระบวนการทางการศึกษามีทิศทางเดียวกันคือเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการทางการศึกษาธรรมศึกษา ดังนั้นความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนธรรมศึกษา ในโรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรีจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕)จากการวิจัยพบว่า คณะครูที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงานของครูตำรวจ D.A.R.E. ตามโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E)ตามหลักสังคหัตถุธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาวัชชัย วิภชเมธี (เถื่อนมูลแสน)**^๕ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพการให้บริการประชาชน ตามหลักสังคหัตถุ ๔ ของที่ว่าการ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการประชาชน ตามหลักสังคหัตถุ ๔ ของที่ว่าการอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทาน ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหัตถุ ๔ ของที่ว่าการอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าสภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวัน รายได้ต่อเดือนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สภาวะคล่องตัวต่อการปฏิบัติหน้าที่ ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมในการตัดสินใจ จึงเห็นได้ว่าระดับรายได้ถือว่ามีผลต่อแนวคิดและความคิดเห็นในด้านต่างๆที่ไม่เหมือนกันประชาชนที่มีรายได้มากจะมีแนวคิดไปในอีกทางหนึ่งที่ไม่เหมือนกับประชาชนที่มีรายได้ระดับปานกลางส่วนประชาชนที่มีรายได้น้อยถึงน้อยที่สุดประชาชนเหล่านี้ก็จะมีหลักการและแนวทางของความคิดเห็นที่ต่างกันอย่างออกไป ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมแล้วรายด้านที่จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจะมีความแตกต่างกันในความคิดของประชาชนจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

^๕พระสุธีร์ ฐิตสุวฑฒโน (ผลวัฒน์), “ความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนธรรมศึกษา ในโรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

^๕พระมหาวัชชัย วิภชเมธี (เถื่อนมูลแสน, “คุณภาพการให้บริการประชาชน ตามหลักสังคหัตถุ ๔ ของที่ว่าการ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๕.

๖)จากการวิจัยพบว่า คณะครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงาน ครูตำรวจ D.A.R.E. ตามโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ตามหลักสังคหวัตถุธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นางสาวพัชรพร พิพัฒน์พงศกร**^๖ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง“ภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นสิ่งที่บอกลถึงประสพการณ์ทำงาน ยังมีตำแหน่งที่สำคัญยิ่งต้องรับหน้าที่ ที่รับผิดชอบต่อบุคลากรในปกครองพบว่าบุคลากรที่มีประสพการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองนครสวรรค์จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน (sig.= ๐.๒๘๖) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูและบุคลากรที่มีประสพการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปิยวาจา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านทานด้านอรรถจริยา ด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ ด้านปิยวาจา จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๒.๓ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน เป็นการวิจัยแบบผสมผสานอย่างเท่าเทียม (Mixed Research Method) ซึ่งการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น เป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant)จำนวน ๑๐ รูป/คน ผลการวิจัยสามารถอภิปรายสรุปได้ดังนี้

๑) **แนวทางความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของครูตำรวจแดร์ในโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน** ด้านทานจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ การดำเนินงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบของครูตำรวจแดร์ อาศัยความเป็นผู้เสียสละอุทิศตนให้กับหน้าที่เพื่อจะให้ได้รับโอกาสสำเร็จนั้นจะต้องมีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสนับสนุนหลายด้าน คือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจที่เป็นผู้มีจิตอาสา ความสละส่วนตน อดทนสูงและมีภาวะผู้นำ และอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง ถูกระเบียบ และจะต้องมีแผนการดำเนินงานมารองรับความผิดพลาดอันจะเกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขได้ตรงประเด็น ครูตำรวจแดร์ได้ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละส่วนตัวอุทิศตนมาทำหน้าที่ด้วยใจรักในอาชีพ ให้เกียรติแก่ผู้อื่น เป็นที่รักแก่ผู้อื่น การให้ความรู้ต่อเด็กนักเรียนนั้นก็แสดงว่าเป็นการให้ที่ยิ่งใหญ่ด้วยการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้วยการเสียสละเป็นการตอบแทนคุณประเทศชาติที่ก่อให้เกิดเป็น

^๖นางสาวพัชรพร พิพัฒน์พงศกร, “ภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๕.

ประโยชน์ในอนาคตการเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ต่อครูและนักเรียน ด้วยอุทิศตนในการทำงานที่รับผิดชอบ ด้วยความเสียสละอย่างเต็มกำลัง ย่อมส่งผลให้ตนเองได้รับอานิสงค์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็คือด้านการพัฒนาทักษะในการทำงาน ทางอ้อมก็ทำให้คนอื่น หรือองค์กร ได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้นๆ การเป็นข้าราชการตำรวจหมายถึงอาชีพที่พร้อมคอยรับใช้ประชาชนต่างพระเนตรพระกัณฑ์ ของพระมหากษัตริย์ ซึ่งต้องเสียสละกำลังกาย จึงถือได้ว่าอาชีพตำรวจนั้นจะต้องมีคุณธรรม และจริยธรรมในการดำรงวิชาชีพ จึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่

๒) แนวทางความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของครูตำรวจแดร์ในโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดารวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านปิยวาจา จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ คำพูดหรือวาจาสุภาพอ่อนน้อมเป็นสิ่งจะให้การสื่อสารกันมีความสำเร็จหรือล้มเหลว ทำให้เกิดความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน เมื่อพูดแต่สิ่งดีๆต่อกัน และเมื่อในเวลาใดมีคำพูดที่ไม่ดีต่อกันหรือพูดที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันขัดแย้งซึ่งกันและกัน ก็อาจจะเกิดความบาดหมางใจกันจนเกิดการทะเลาะวิวาทกัน ดังนั้นการหักห้ามวาจาหรือไตร่ตรองก่อนจะพูดจึงเป็นสิ่งที่ปฎิชนทุกคนควรนำไปปฏิบัติเพราะการพูดจาที่สุภาพอ่อนน้อมให้สิ่งที่ดีต่อกันทำให้มีสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน แต่เมื่อใดพูดขัดแย้งหักใจกันย่อมทำให้การร่วมงานกันเป็นอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง ดังนั้นการพูดเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากในการปฏิบัติงานทุกๆ ด้าน การพูดที่ทำให้เกิดประทับใจต่อผู้ฟังหรือผู้รับบริการ คือการพูดดีสุภาพอ่อนน้อม ถูกกาลเทศะ พูดแต่สิ่งที่ไม่เป็นภัยต่อตนเอง คือ การพูดไม่กระทบหูผู้อื่นในเรื่องที่เขาไม่ปรารถนา ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเยาะเย้ย ซึ่งการพูดไม่ดีดังที่กล่าวมาทำให้เกิดโทษคือ เป็นการสร้าง ศัตรู เป็นการทำร้ายตนเอง เป็นการดูถูกตนเอง และเป็นการดูหมิ่นผู้อื่น ในการพูดจาสุภาพอ่อนน้อมแล้วต้องดูจากการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และมองดูอัตราประโยชน์ที่เขาได้ปฏิบัติ แล้วนำมาชั่งกันว่าควรปรับปรุงหรือส่งเสริม ในการใช้วาจาที่เป็นน่าฟังสุภาพอ่อนน้อมทำให้โลกสดใสมากขึ้น เราจึงต้องบริหารอารมณ์ให้ดี คือมีความฉลาดทางอารมณ์ให้มากที่สุด ดังนั้นอารมณ์ที่ไม่ปรารถนาอาจจะออกมาทางวาจาได้ทุกเมื่อ ดังนั้นการมีสติเมื่อจะพูด จึงเป็นสิ่งสำคัญ ยิ่งพูดด้วยอารมณ์แล้วยิ่งทำให้ความโกรธ หรือความเขลาเข้ามาทำลาย บรรยาภาสได้ทุกเมื่อวาจาที่สุภาพ ไพเราะน่าฟังจึงเป็นหนทางออกที่ดีในสถานการณ์ ดังนั้นแล้ว ด้านปิยวาจาซึ่งประกอบด้วยการมีวจีสัจจจริตจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการเสริมสร้างความพึงพอใจต่อผู้อื่นที่ดีและเสริมสร้างบรรยาภาสการปฏิบัติงานเป็นไปราบรื่น ที่ทุกคนต้องยอมรับในขณะที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

๓) แนวทางความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของครูตำรวจแดร์ในโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานีดารวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านอิตถจริยา จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ การอุทิศตนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมไม่ว่าจะด้วยร่างกาย แรงความคิด ความซื่อสัตย์ดีคล้อยตาม สนับสนุนหรือส่งเสริมแล้วลงมือทำโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ซึ่งมีเป้าหมายหลักอยู่ในอนาคตคือความเจริญหรือพัฒนาด้านต่างๆ ต่อสังคมตำรวจไทยมีฝีมือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี ในขณะที่มีหน้าที่หลายหน้าที่ ในบุคคลคนเดียวกัน เช่นตำรวจทำหน้าที่มาเป็นครูในสภาวะวิกฤติด้านการป้องกันปัญหาเสพติด คือ

โครงการครูตำรวจแดร์ การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ออกสอนเด็กนักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ ตามโครงการป้องกันยาเสพติด(D.A.R.E.)ประเทศไทย ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็มีการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี ทำให้ทราบถึงการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาวะทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด จากการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีความกระตือรือร้น การอุทิศตนและบำเพ็ญประโยชน์ด้วยการชวนหาข้อมูลมาประกอบหลักสูตร ด้วยจิตอาสาอย่างน่าชื่นชม แม้จะมีหน้าที่ที่ปฏิบัติเป็นหน้าที่หลักอยู่ก็ตาม แสดงว่า เป็นผู้มีความวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูแดร์ที่ผ่านการอบรมมาอย่างดี ในการอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอดทน อย่างมีแบบแผน ถึงแม้ว่ามีหน้าที่หลักที่เป็นอุปสรรคบ้าง ในการไปปฏิบัติหน้าที่หลัก แต่ก็หาหนทางแก้ปัญหาได้โดยไม่ให้เกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูแดร์ ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่หากมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนโดยบริบูรณ์แล้วนอกจากจะเป็นผู้ที่ยอมรับในความสามารถจากหน่วยงานอื่นแล้วยังส่งผลให้องค์กรมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นที่ประจักษ์จากผู้พบเห็นการทำงานเป็นรูปธรรมอีกด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมีศรัทธา เสียสละ อดทน ด้วยการอุทิศตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมนั้น ผลของมันไม่ได้เกิดกับผู้ปฏิบัติแต่เพียงอย่างเดียว ส่งผลให้องค์กรได้รับผลโดยตรงได้อีกด้วย

๔) แนวทางความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของครูตำรวจแดร์ในโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหัตถุธรรม ของสถานตำรวจภูธรทั่วทั้งข้าง อำเภอกันทั่วทั้งข้าง จังหวัดลำพูน ด้านสมานัตตตา จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ การทำหน้าที่การวางตัวเหมาะสม เป็นกลางซึ่งตรงกับหลักธรรมข้อที่ ๔ ประการ การให้บริการหรือให้ความช่วยเหลือในหมู่คนทั้งหลายในเวลาเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติในความเหลื่อมล้ำอายุ เพศ เลือกชั้นวรรณะ เพียงแต่การเลือกทำหน้าที่พิเศษ ในความต้องการช่วยเหลือเป็นการพิเศษเฉพาะรายไป ที่อาจจะด้อยด้วยปัญหาหรือประสบปัญหาที่ต้องเร่งรีบแก้ไขด่วน การแยกแยะหน้าที่ออกจากความเป็นส่วนตัวก็เช่นเดียวกัน เป็นคุณสมบัติของผู้มีวิชาในฐานะผู้เป็นผู้นำทางผู้อื่นให้พบกับความกระจ่าง ในทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ กำลังเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดี การทำงานปัจจุบันต้องพึ่งพาอาศัยหน่วยงานอื่น เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงรับเอาสิ่งใหม่เข้ามาศึกษา ทำให้รู้ว่าการกระทำนั้นบอกถึงสัมพันธภาพที่ดีต่อองค์กรอื่นๆ ได้ไม่ยากเพียงแต่กล้าที่จะเผชิญในความเป็นจริงและเปลี่ยนทัศนคติในระบบเดิม ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ ในการสร้างมิตรภาพนั้นไม่ยากหากเข้าใจแล้วลงมือทำ ทำให้สร้างศรัทธาในตัวตนและอาชีพอย่างภาคภูมิใจ ทำให้เป็นที่เคารพ ศรัทธา น่าเชื่อถือในผู้อื่นอยู่เสมอการกระทำเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะที่โดดเด่นและคุณลักษณะที่ปรารถนาทั้งหลาย เช่น การวางตนเสมอภาคต่อผู้ร่วมงาน ด้วยความเชื่อมั่น ความเกรงใจ การวางตนเป็นกลางและกิริยาว่าจาอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นเครื่องมือในการสร้างสัมพันธภาพต่อบุคคลอื่นโดยไม่ต้องลงทุนอะไร อยู่ในจรรยาบรรณและอาชีพของตำรวจอยู่แล้ว ยิ่งด้วยการปฏิบัติตัวของครูตำรวจที่มาปฏิบัติด้านป้องกันยาเสพติด การประพฤติตนเป็นที่น่าชื่นชมในความเหมาะสมทั้ง การแต่งกายสะอาด เรียบร้อยมีความสง่า ทั้งกิริยาท่าทางที่เป็นผู้นำและด้านการนำเสนอข้อมูล สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานตำรวจ สมดังคำอุดมคติตำรวจที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจทุกระดับชั้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ของ สถานีตำรวจภูธรทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) **ด้านทาน** ควรบริหารจัดการด้านบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อหน้าที่ตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและภาครัฐฯ โดยเฉพาะการวางแผนในการให้บุคลากรในด้านหน้าที่เฉพาะตำแหน่ง ตามโครงการฯ เพื่อส่งเสริมให้ครูตำรวจแดร์ได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และเพื่อให้ครูตำรวจแดร์ ได้สร้างความพึงพอใจต่อบุคลากรที่ร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) **ด้านปียวจา** ควรเสริมสร้างความรู้ด้านต่างๆ ด้านการอบรมการพูดเชิงจิตวิทยาหรือหลักสูตรการเจรจาเพื่อมาประยุกต์ใช้ในหน้าที่เป็นการบูรณาการ เพื่อให้บุคลากรจากองค์กรอื่นเกิดความประทับใจ เชื่อมมั่น ยอมรับต่อครูวิทยากรแดร์ได้อย่างดีและไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดเห็นที่เป็นแรงต่อต้านการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กร ซึ่งควรเป็นหน้าที่ของฝ่ายจัดการนโยบายของสำนักงานตำรวจที่ต้องส่งเสริมให้มีการดำเนินการปลูกฝังตัววิทยากรแดร์ไปทิศทางเดียวกันและเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมจากองค์กรอื่นๆ ในการขับเคลื่อนนโยบายนี้

๓) **ด้านอัตถจริยา** ควรสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นกับวิทยากรภายในองค์กร ด้านอุทิศตน เช่นโครงการตำรวจเพื่อประชาชนให้เป็นรูปธรรมสามารถตรวจสอบและประเมินผลโครงการเป็นการใช้กิจกรรมทางสังคมช่วยในการเสริมสร้างได้ เช่น การจัดกิจกรรมตำรวจสัมพันธ์ โดยการเข้าร่วมกับองค์กรต่างๆขององค์กรให้เป็นนโยบาย โครงการที่ต้องส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจทุกคนปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันไม่แบ่งแยกสายงาน เพื่อส่งเสริมให้กำลังของข้าราชการตำรวจสามารถทดแทนกันได้ กรณีขาดกำลังในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ขาดไป

๔) **ด้านสมานัตตตา** ควรเสริมสร้างแนวทางนโยบายในการปฏิบัติในการปฏิบัติตัวให้เป็นที่เลื่อมใสในการถวาทนให้เป็นกลางอำนวยความสะดวกด้านการบริการอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติต่อประชาชน อีกทั้งการแต่งเครื่องแบบที่เรียบร้อยในการปฏิบัติหน้าที่ ที่มองดูแล้วเป็นที่นับถือแก่ผู้ร่วมงาน เช่น การบริการประชาชนทุกสถานการณ์ การจัดกิจกรรมมีส่วนร่วมในชุมชนหรือองค์กรอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง ให้เป็นระเบียบเดียวกัน ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายผู้บังคับบัญชาในระดับบริหาร แต่จริยวัตรยังต้องคงอยู่ ไม่เปลี่ยนไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาในระดับสูงแต่ละท่านที่เปลี่ยนแปลงตำแหน่งเมื่อครบวาระในการดำรงตำแหน่ง เป็นการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติตามยังคงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) **ด้านทาน** ครูตำรวจแดร์ควรมีความตื่นตัวในการทำหน้าที่ตามโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการสร้างคามพึงพอใจ ด้านอื่นๆ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางโรงเรียน การติดตามข้อมูลนักเรียนเมื่อจบโครงการฯ การศึกษาผลที่เป็นประโยชน์แก่เยาวชน การแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างความพึง

พอใจจากครูและนักเรียนอย่างแท้จริง เพราะการสร้างเสริมความร่วมมือจากหน่วยงานทางการศึกษา ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การออกไปสอนเด็กนักเรียนเท่านั้น และครูตำรวจตระเวนชายแดนควรอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ สอดส่องดูแลป้องกันเหตุร้ายให้กับทางสถานศึกษาด้วย เพื่อให้การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม และครูตำรวจตระเวนชายแดนเอง ควรมีความจริงใจและเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ที่มีความเสียสละ ตั้งใจทำงานอย่างจริงจังและเต็มความสามารถต่อไป เพื่อให้การพัฒนาองค์กรได้รับความร่วมมือและไว้วางใจจากองค์กรอื่นๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและการบูรณาการที่ยั่งยืน

๒) ด้านปิยวาจา ครูตำรวจตระเวนชายแดน ควรยอมรับความแตกต่างทางความคิดของครูและนักเรียน ไม่พูดให้เสียหายต่อหน่วยงานที่ร่วมโครงการ และหน่วยงานต้นสังกัดที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ให้เกิดความเสียหาย ควรนำทั้งข้อดีและข้อเสียมาวิเคราะห์ผลได้และผลเสีย เพราะการพูดจาแสดงความคิดเห็นทางการศึกษาโดยเฉพาะผู้ร่วมโครงการที่เป็นคณะครูซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาและการจัดการได้เป็นอย่างดีในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นที่โรงเรียน ซึ่งการให้ความเห็นเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดภาพทั้งด้านบวกและด้านลบแก่ผู้ที่ถูกกล่าวถึง ต้องวางตนอยู่บนพื้นฐานความอ่อนน้อมถ่อมตนในการใช้วาจาใดๆ ก็ตาม ต้องยืนอยู่บนฐานแห่งข้อเท็จจริง ไม่เพิ่มเติมเสริมแต่งข้อมูลเพียงความรู้ตนเองฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่ควรเป็นผู้รับฟังปัญหาผู้อื่นหรือแบบอย่างที่เป็นประโยชน์จากบุคคลอื่นที่ร่วมงานด้วย เพื่อให้เกิดบรรยากาศทางการสร้างสัมพันธ์ที่ดีและสร้างเสริมความพึงพอใจและแสวงหาความร่วมมือให้เกิดขึ้นกับหน่วยงานและบุคลากรในสถานศึกษา

๓) ด้านอัตถจริยา ครูตำรวจตระเวนชายแดนควรมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางหน่วยงานอื่นจัดขึ้น โดยไม่ต้องมีการร้องขอเพื่อเป็นการแสวงหาแนวร่วมในการพัฒนาด้านบุคลิกภาพตนเองและเป็นการส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมช่วยเหลือองค์กรหรือส่วนราชการนอกเหนือหน้าที่ที่ดำเนินการอยู่มากยิ่งขึ้นไปในส่วนตัวเป็นการพัฒนาด้านทักษะความรู้ในเชิงวิชาการและพัฒนาในรูปแบบเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการประยุกต์ใช้กับองค์กร เช่นการปรับกระบวนการใช้ด้านเชื่อมต่อข้อมูลทางเว็บไซต์เพื่อให้องค์กรอื่นเข้ามารับรู้ถึงสถานการณ์เชิงพัฒนาแบบบูรณาการ ในส่วนหน่วยงานเป็นการแสวงหาข้อมูลเชิงปฏิบัติการเป็นไปในทางเชิงรุกเพื่อองค์กรได้รับประโยชน์ทางด้านวิชาการจัดการมากยิ่งขึ้นไป

๔) ด้านสมานัตตตา ครูตำรวจตระเวนชายแดนควรสร้างความเชื่อมั่นในการอุทิศตนให้เป็นที่ไว้วางใจต่อผู้เข้าร่วมโครงการด้วยการประพฤติตนให้เป็นผู้น่าเลื่อมใสด้วยการแสดงออกถึงการไม่ถือตัวถือตนคือทำตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย ร่วมสุข ร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันจากครอบครัวหรือหน่วยงานของตนและประชาชนทั่วไปเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างต่อการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นและเพื่อเป็นการบริการประชาชนที่พบเจอทุกที่ทุกสถานการณ์

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการการเสริมสร้างประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามโครงการหรือการประเมินโครงการ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาการประสิทธิภาพโครงการให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

๒) ควรประยุกต์ใช้หลักธรรมอื่นเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย เช่น หลักอิทธิบาท๔ และหรือพรหมวิหาร ๔ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย ตามหลักธรรมอื่นต่อไป

๓) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน เพื่อหาสาเหตุว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจต่อโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทย เมื่อจำแนกปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน

๔) ควรศึกษาถึงคุณภาพในการเสริมสร้างโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน(D.A.R.E.)ประเทศไทยตามหลักสังคหวัตถุธรรม หลังจากศึกษาและประยุกต์ใช้งานวิจัยนี้แล้ว